

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/197/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314214777
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2314214777.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členiek senátu: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová v právnej veci žalobcu: DPS financial consulting, s.r.o., so sídlom Mikovíniho 10, Trnava, IČO: 46 713 930, zastúpený: advoconsulting, s.r.o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, Trnava, IČO: 47 253 428, proti žalovanému: I. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. X, zastúpená opatrovníčkou pre konanie JUDr. I. J., zamestnankyňa Okresného súdu Dunajská Streda, o zaplatenie 1.130,78 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 8C/303/2014-77 zo dňa 27. októbra 2015 v časti, v ktorej súd žalobu zamietol a v časti náhrady trov konania, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa konanie v časti úrokov z omeškania vo výške 5% ročne z istiny za obdobie od 01.01.2015 do zaplatenia zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Po právnej stránke rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej iba OZ), § 5b z.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Skutkovo svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania - z obsahu spisového materiálu bolo preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere. Túto zmluvu je nutné považovať za zmluvu spotrebiteľskú, nakoľko žalobca má v predmete svojej podnikateľskej činnosti poskytovať úverov. Žalovaný je fyzická osoba - spotrebiteľ, ktorý pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Vzhľadom na to, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu má súd z úradnej povinnosti skúmať premlčanie v zmysle § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby, ktorá platí vo všetkých prípadoch, keď zákon pre jednotlivé práva neustanovuje osobitnú premlčaciu dobu. Všeobecná premlčacia doba je ustanovená v dĺžke troch rokov a plynie odo dňa, keď právo bolo možné uplatniť podaním žaloby na súde. Vo väčšine prípadov nastáva splatnosť dlhu, t.j. dňom keď mal dlžník začať s plnením dlhu.

Na plynutie premlčacej doby nemá vplyv ani zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka. Právny nástupca subjektu určitého práva alebo povinnosti preberá toto právo alebo povinnosť v stave v akom sa nachádza v okamihu zmeny subjektov a nie je pritom rozhodujúce z akého dôvodu k zmene subjektu dochádza. Premlčanie sa definuje ako plynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bolo vykonalo v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť tomu, že sa právo premlčalo. Premlčanie má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, teda zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo súdnym rozhodnutím nemožno priznať. V zmysle uznesenia Ústavného súdu SR I.ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.6.2013

v aplikačnej praxi súdov nemožno mať žiadne pochybnosti o použití občianskeho právnej úpravy, premlčania nárokov z absolútnych obchodov uzatvorených v režime B2C (vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom), ktoré je plne v súlade s právnom Európskej únie (Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Ústavný súd SR vo svojej judikatúre konštatuje, že súčasťou princípu právnej istoty je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované, pretože inak dochádza aj k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. Ďalej podľa názoru Ústavného súdu SR za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že nastala okamžitá splatnosť úveru a že žalovaný mal žalovanú sumu zaplatiť do 7 dní od doručenia oznámenia. Na druhý deň po tomto dátume začína plynúť premlčacia doba a končí sa uplynutím troch rokov. Žalobca si mal možnosť právo uplatniť na súde do konca 3 ročnej premlčacej doby, čo však neučinil a teda došlo k premlčaniu jeho práva a z tohto dôvodu súd žalobu zamietol. V súlade s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. žalovaná ako úspešná účastníčka v konaní by mala právo na náhradu trov konania, avšak trovy konania si neuplatňovala, a preto jej súd nepriznal ich náhradu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným došlo k uzatvoreniu Zmluvy o bežnom účte zo dňa 24.05.2006 a k poskytnutiu povoleného prečerpania k tomuto účtu. Právny predchodca žalobcu z dôvodu porušenia povinností žalovaným dňa 29.07.2010 Zmluvu o bežnom účte vypovedal a vyzval žalovaného na zaplatenie pohľadávky, ktorá tým právnemu predchodcovi žalobcu vznikla. Žalovaný pohľadávku neuhradil, na čo právny predchodca žalobcu žalovanému zaslal Oznámenie o evidovaní pohľadávky, v ktorom oznámil žalovanému výšku tejto pohľadávky a vyzval ho na jej zaplatenie v lehote do 7 dní. Žalovaný následne za účelom úhrady tejto pohľadávky uskutočnil v prospech účtu právneho predchodcu žalobcu aj ďalšie úhrady, ktoré boli na úhradu pohľadávky započítané v súlade s ust. bodu 7.3.8 VOP, pričom po ich započítaní predstavovala istina pohľadávky sumu 1.130,78 eur. Žalobca zastáva názor, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza v napadnutej časti z nesprávneho právneho posúdenia. Podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, účinného v čase podpisu zmluvy o bežnom účte (ustanovenie v tom čase označené ako § 261 ods. 3 písm. d)) je uvedené „Touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy: d) zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho časti (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).“. Ako vyplýva z ust. § 52 ods. 2 OZ účinného v čase uzavretia Zmluvy o bežnom, keďže zmluva nebola nikdy upravená v ôsmej časti OZ, nemôže byť týmto ustanovením považovaná Zmluva o bežnom účte za spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa majú bez výnimky vzťahovať aj ostatné ustanovenia OZ a teda nie len ust. § 52 až 54 OZ. Naopak z vyššie citovaného ust. § 261 Obchodného zákonníka účinného v čase podpisu zmluvy o bežnom účte vyplýva, že treťou časťou Obchodného zákonníka sa majú spravovať všetky záväzkové vzťahy vzniknuté zo zmluvy o bežnom účte i bez ohľadu a povahu účastníkov takejto zmluvy. Zmluva o bežnom účte je tzv. absolútnym obchodom a z právneho poriadku Slovenskej republiky, či medzinárodných zmlúv, ktorých je Slovenská republika signatárom, nie je daný žiadny dôvod na pochybnosť o tom, že sa na nároky vyplývajúce z takéhoto záväzkového vzťahu majú aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré platia pre oboch účastníkov zmluvného vzťahu rovnako, a teda neposkytujú výhodnejšie postavenie žiadnemu z účastníkov takéhoto záväzkového vzťahu. Potenciálnou prekážkou aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka na tento záväzkový vzťah sa môže javiť novšia práva úprava ust. § 52 ods. 2 OZ, ktoré ustanovenie nadobudlo účinnosť 1. apríla 2015. Vo vzťahu k tomuto ustanoveniu uviedol, že predmetné ustanovenie § 52 ods. 2 OZ nie je ustanovením procesnej povahy, ale hmotnoprávnym ustanovením, ktorého účelom je určenie právneho rámca pre úpravu právnych vzťahov, ktorých účastníkom je spotrebiteľ. V zmysle ust. § 879p prechodných ustanovení k úpravám Občianskeho zákonníka účinným od 1. apríla 2015 (pôvodne 13.6.2014), „Ustanoveniami § 53 ods. 4 písm. s) a t), § 53 ods. 7 a § 614a sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13. júnom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 13. júnom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 12. júna 2014, ak nie je ustanovené inak.“. Z uvedeného teda vyplýva, že len výslovne určené ustanovenia Občianskeho zákonníka uvedené v ust.

§ 879p čiastočne pôsobia aj na právne vzťahy vzniknuté pred 13. júnom 2014. Ustanovenia § 52 ods. 2 OZ sa nedotýkajú a účinky tohto ustanovenia začínajú pôsobiť na akékoľvek právne vzťahy až od dňa jeho účinnosti, teda od 1. apríla 2015. V nadväznosti na uvedené je zrejmé, že aplikácia novelizovaného ust. § 52 ods. 2 OZ na právne vzťahy vzniknuté pred jeho účinnosťou, prípadne dokonca na súdne konania o nárokoch z takýchto vzťahov, ktoré začali pred účinnosťou tohto ustanovenia, tak nevyhnutne zakladala stav pravej retroaktivity, teda stavu, kedy budúca norma pôsobí na právne vzťahy, resp. súdne konania, ktorých účastníci v čase vstupovania do tohto právneho vzťahu a úprave jeho obsahu, resp. v čase začatia takéhoto súdneho konania nemohli o takejto budúcej norme vedieť a nemajú tak možnosť svoje správanie zmeniť tak, aby bolo v súlade so zákonom. Takýto stav tzv. pravej retroaktivity je v právnom poriadku právneho štátu všeobecne neprípustný. V prospech argumentácie o aplikácii ustanovení tretej časti Obchodného zákonníka podľa ich názoru nakoniec svedčí i ďalšie ustanovenie v Obchodnom zákonníku, a to v súčasnosti platné ust. § 369 ods. 3 Obchodného zákonníka. Na podporu vyššie uvedených skutočností poukázal i na rovnaké závery obsiahnuté v rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/64/2013 zo dňa 30.9.2014. Keďže konanie v predmetnej veci začalo podaním návrhu na príslušnom súde dňa 11.06.2014, teda pred účinnosťou predmetného ustanovenia Novely o pôsobnosti Občianskeho zákonníka na všetky vzťahy vzniknuté zo spotrebiteľských zmlúv, a teda aj v čase, kedy žalobca nemohol ovplyvniť včasnosť uplatnenia jeho dôvodných nárokov zastáva v súlade s uvedeným názorom, že na vzťah medzi žalobcom a žalovaným sa v danom prípade v plnom rozsahu aplikujú ustanovenia tretej časti Obchodného zákonníka a to aj o premlčaní, kde podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka „Ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.“. Poukázal tiež na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Cdo 3337/2010 z 24.7.2012 a tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR 6 M Cdo 4/2012 z 27.3.2013. Ustanovenia o premlčaní, či už podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako všeobecných predpisov, nie je možné považovať za výhodnejšie len pre jednu stranu, keďže pôsobia na obe strany zmluvného vzťahu rovnako. Ak ťažiskom argumentácie je záver o tom, že úprava premlčania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka je priaznivejšia pre spotrebiteľa, tak takéto uvažovanie je správne len v prípade, ak spotrebiteľ je v postavení dlžníka, keďže v prípade, že by bol spotrebiteľ v postavení veriteľa uplatňujúceho si svoj nárok, kratšia premlčacia doba už pre spotrebiteľa priaznivejšia nebude. Rovnako tak takýto spôsob uvažovania neobstojí ani v prípade uznania záväzku, kde podľa ustanovení Občianskeho zákonníka je premlčacia doba 10 rokov, pričom podľa ustanovení Obchodného zákonníka sú to rovnako len 4 roky. K uzneseniu Ústavného súdu SR I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.06.2013 o tom, že nemožno mať žiadnu pochybnosť o správnosti aplikácie ustanovení OZ na premlčanie nárokov z absolútnych obchodov uviedol, že ústavný súd k takémuto záveru nedospel, keďže týmto uznesením rozhodol o ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorú ako zjavne neopodstatnenú odmietol, pričom sťažovateľ považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne a neodôvodnené. Keďže pozitívna právna úprava určujúca prednosť ustanovení občianskeho práva v spotrebiteľských veciach pred úpravou obchodnoprávnou, bola do platného práva zavedená až s účinnosťou od 01.04.2015, je podľa jeho názoru nesprávne, ak súd prvého stupňa aplikoval na výlučne obchodnoprávny vzťah aj keď spotrebiteľského charakteru, úpravu podľa OZ. K § 5b ZoOS uviedol, že je v absolútnom rozpore aj so zásadou kontradiktórnosti, v zmysle ktorej má súd pôsobiť výlučne ako subjekt vyhodnocujúci protichodné tvrdenia strán sporu, ktoré sa zároveň predkladajú dôkazov snažia preukázať. Aplikáciou predmetného ustanovenia ZoOS súd de facto preberá na seba úlohu advokáta žalovaného, čo ich vedie k presvedčeniu, že takýto postup je v príkrom rozpore aj so zásadou rovnosti účastníkov konania uplatňovanou v civilnom práve. Dlžník je postupom súdu podľa ust. § 5b ZoOS dodatočne zbavovaný zodpovednosti za neplnenie jeho splatných záväzkov, pričom zároveň je zbavovaný dokonca aj zodpovednosti za jeho pasívny prístup odo dňa vzniku dlhu. Takto prehnane vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa - dlžníka, ktorý si neplnil povinnosti vyplývajúce zo záväzkového vzťahu s veriteľom, nemôže mať pozitívny výchovný efekt na jeho prípadné budúce vstupovanie do akýchkoľvek záväzkových vzťahov a plnenie z nich vyplývajúcich povinností. Na základe vyššie uvedeného žiadal odvolací súd, aby rozsudok Okresného súdu Galanta zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie a zároveň prizná žalobcovi náhradu trov konania v podobe zaplateného súdneho poplatku za návrh na začatie konania a trov právneho zastúpenia ako aj náhradu trov odvolacieho konania, resp. v prípade, ak napadnutý rozsudok nezmení, aby ho v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalobcu vyjadrenie podané nebolo.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti

ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že nemožno prihliadnuť na argumenty žalobcu v odvolaní.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a pretože zdieľa jeho právny záver vo veci, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. K odvolacím argumentom žalobcu sa žiada dodať nasledovné:

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa a.s.) uzavrel so žalovanou dňa 24.05.2008 zmluvu o bežnom účte na základe ktorej poskytol žalovanej povolené prečerpanie k účtu, ktoré však povinná prekročila a 29.07.2010 právny predchodca žalobcu zmluvu vypovedal a žalovaná mala podľa oznámenia zo dňa 31.03.2011 pohľadávku vo výške 1.189,79 eur uhradiť v lehote do 7 dní odo doručenia oznámenia. Dňa 27.09.2013 bola medzi spoločnosťou Slovenská sporiteľňa a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok č. 0935/2013/CE, ktorej súčasťou bola príloha č. 1, kde bola i pohľadávka žalovanej špecifikovaná nasledovne: pohľadávka z nepovoleného prečerpania na účte FO, zostatok pohľadávky 1234,88 eur, istina celkom 1130,78 eur, úroky celkom 104,10 eur, počet dní omeškania 1128. Podaním zo dňa 11.10.2013 Slovenská sporiteľňa a.s. oznámila žalovanej postúpenie pohľadávky na žalobcu.

Žalobca sa svojím návrhom domáhal zaplata istiny 1.130,78 eur s príslušenstvom žalovaným titulom vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov zo zmluvy o bežnom účte. Súd prvého stupňa návrh žalobcu zamietol z dôvodu, že nárok žalobcu na zaplata istiny, ktorej splatnosť nastala vypovedaním zmluvy oznámením zo dňa 31.03.2011 je premlčaný, pretože žaloba bola podaná po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je posúdenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa s prihliadnutím na rozsah a dôvody odvolania žalobcu. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa mal pri premlčaní aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, aplikácia § 52 ods. 2 OZ v aktuálnom znení nie je možná vzhľadom k tomu, že účinky tohto ustanovenia začínajú pôsobiť až odo dňa jeho účinnosti, od 1.4.2015 a § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa nemožno aplikovať na prebiehajúce súdne konanie s ohľadom na rovnosť účastníkov.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, v ktorej jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ a ide o vzťah občianskoprávny. V tejto súvislosti je potrebné prihliadnuť na § 52 ods. 2 OZ, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu stranu v spore priaznivejšie. Z uvedeného dôvodu má súd pri posudzovaní každej spornej otázky aplikovať právnu úpravu, ktorá je priaznivejšia pre žalovaného ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom ObZ bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávnych ako aj v obchodnoprávnych vzťahoch.

Je potrebné prihliadnuť aj na § 54 ods. 1 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je v danej veci nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázkach, ktoré sú na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto sa v prospech spotrebiteľa použije pre neho priaznivejšia právna úprava.

Je preto možné uzavrieť, že zmluva o bežnom účte má síce povahu absolútneho obchodu, na posúdenie zmluvného úverového vzťahu je však potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať

ustanovenia OZ, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie NS SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012). Napokon aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.6.2013 skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 OZ), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že OZ bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava ObZ. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1.4. 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu ObZ na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením NS SR zo dňa 27.03.2013, sp. zn. 6 MCdo/4/2012 súd uvádza, že NS SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ.

Odvolačný súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok NS SR z 21.4.2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety OZ, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 OZ. Rovnaký právny názor vyslovil NS SR aj v rozhodnutí z 26.11.2015 sp. zn. 4 MCdo 17/2014.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť 01.05.2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje (procesný) postup orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (ktorým je aj súd), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Táto norma neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ju zaviedla, musí platiť pravidlo jej okamžitej aplikovateľnosti. Ak platí, že ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim jej aplikácie, má súd prihliadať na premlčanie *ex offo* vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na uvedené, prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, správne *ex offo* citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pokiaľ súd rozhoduje o nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy ako práva zo spotrebiteľskej zmluvy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 205/2007 Z. z. (na základe novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. účinnou od 01.05.2014), je oprávnený (a zároveň povinný) prihliadať aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktíva, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy.

Tieto právne závery potvrdil Krajský súd v Trnave už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 23Co/550/2014 z 21.09.2015, 23Co/775/2014 zo 07.12.2015, 23Co/28/2015 z 05.10.2015,

23Co/29/2015 z 05.10.2015, 23Co/51/2015 z 05.10.2015, 23Co/92/2015 z 05.10.2015, 23Co/155/2015 z 19.10.2015, 23Co/157/2015 z 19.10.2015).

Na základe vyššie uvedeného preto podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci otázku dĺžky premlčacej lehoty bolo potrebné posúdiť ex offo podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o bežnom účte, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 OZ.

V danom prípade, keďže zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy (listom zo dňa 29.7.2010), žalobca mal nárok na vrátenie postúpenej pohľadávky, pričom premlčacia lehota mu začala plynúť odo dňa nasledujúceho po splatnosti, t.j. od 7 dňa po doručení oznámenia. Premlčacia doba teda uplynula najneskôr dňa 24.8.2010 (ak počítame 18 dňovú úložnú dobu) a keďže žalobca si svoj nárok uplatnil žalobou doručenou súdu 11.06.2014, nárok žalobcu je v dôsledku uplynutia trojročnej premlčacej doby premlčaný. Preto správne súd prvého stupňa rozhodol, ak z dôvodu uplynutia premlčacej doby žalobu zamietol.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnej žalovanej v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila a ani jej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.